

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Maria Ghervas,
Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 septembrie 2018, declarat de avocatul Cauș Miroslav în numele inculpaților

*Macar Valeriu XXXXX, născut la
XX XXXXX XXXX în XXXXXX, XXXXXX,
locuitor al XXXXXX, XXXXXXX, XXXXX,
cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;*

*Macar Dumitru XXXXX, născut la
XX XXXXXX XXXX în s. XXXXXX, XXXXXX,
locuitor al XXXXXX, XXXXXXX, XXXXXX,
cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;*

*Macar Teodor XXXXX, născut la
XX XXXXXX XXXX, originar și locuitor al
XXXXXX, XXXXXX, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>10.10.2017 – 22.02.2018,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>19.03.2018 – 04.09.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>14.11.2018 – 22.01.2019.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 22 februarie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Macar

Valeriu XXXX a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 750 unități convenționale, ce constituie 37.500 lei.

Macar Teodor XXXX a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 700 unități convenționale, ce constituie 35.000 lei.

Macar Dumitru XXXX a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 700 unități convenționale, ce constituie 35.000 lei.

De la inculpații Macar V., Macar D. și Macar T. s-a încasat, *în mod solidar*, în beneficiul părții vătămate Palitu S. prejudiciul moral în mărime de 2000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2000 lei, în total suma de 4000 lei.

De la inculpații Macar V., Macar D. și Macar T. s-a încasat *în mod solidar*, în beneficiul părții vătămate Bradarschi M. prejudiciul moral în mărime de 2000 lei.

De la inculpații Macar V., Macar D. și Macar T. s-a încasat, *în mod solidar*, în beneficiul părții vătămate Arap S. prejudiciul moral în mărime de 1000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2000 lei, în total suma de 3000 lei.

De la inculpații Macar V., Macar D. și Macar T. s-a încasat, *în mod solidar*, în beneficiul părții vătămate Gojin I. prejudiciul moral în mărime de 1000 lei.

De la inculpații Macar V., Macar D. și Macar T. s-a încasat, *în mod solidar*, în beneficiul părții vătămate Babii N. cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2000 lei.

În rest, cererile părților vătămate privind repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică au fost respinse ca neîntemeiate.

2. Instanța a constatat că la 25 mai 2017, aproximativ ora 19.00, inculpații Macar V., Macar T. și Macar D., aflându-se pe bd. Mircea cel Bătrân 2, mun. Chișinău, încalcând grosolan ordinea publică și manifestând o obrăznicie deosebită, din intenții huliganice, fără un careva motiv întemeiat, i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului lui Palitu S. cauzându-i, conform raportului de expertiză nr. 2102 din 26.05.2017, vătămare ușoară, lui Gojin I. cauzându-i, conform raportului de expertiză nr. 1453/D din 30.06.2017, vătămare neînsemnată, lui Arap S. cauzându-i, conform raportului de expertiză nr. 1454/D din 04.07.2017, vătămare neînsemnată, lui Bradarschi M. cauzându-i, conform raportului de expertiză nr. 2105 din 26.05.2017, vătămare ușoară și lui Babii N. cauzându-i suferințe fizice și psihice, în același timp numindu-i cu cuvinte necenzurate și amenințându-i cu vătămarea corporală, în rezultat suportând suferințe fizice și psihice.

Instanța a reținut că inculpații, prin înscris autentic, au recunoscut în totalitate săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și probele din dosar, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată.

Deoarece aceste probe dovedesc integral vinovăția inculpaților, instanța le-a încadrat acțiunile pe art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, care prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșită de două persoane.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că inculpații au săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, fiind în stare de ebrietate alcoolică, dar au colaborat cu

organele de urmărire penală și instanța de judecată, prezentându-se la termenele de judecată fixate, au recunoscut vina și au solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată și au manifestat căința sinceră, sunt caracterizați pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, că Macar T. și Macar D. nu au antecedente penale, iar Macar V. are antecedente penale stinse, fiind anterior judecat pentru infracțiuni de sustragere, că nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante, că sancțiunea articolului incriminat stabilește pedeapsa penală sub formă de amendă în mărime de la 750 la 1350 unități convenționale sau închisoare de până la 5 ani, că inculpații nu au acceptat pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, fiind de acord să le fie aplicată o pedeapsă pecuniară, concluzionând că reeducarea și corectarea lor este posibilă cu aplicarea amenzii, în condițiile beneficierii reducerii pedepsei în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) din Codul de procedură penală, aceasta fiind o pedeapsă echitabilă și proporțională faptei prejudiciabile comise.

În același timp, urmează a fi admise parțial cerințele părților vătămate Palitu S., Bradarschi M., Arap S. și Gojin I. și respinsă acțiunea civilă a lui Babii N., în partea încasării prejudiciului moral de la inculpați, fiind stabilit că quantumul solicitat de părțile vătămate este unul exagerat. Or, ținând cont de circumstanțele comiterii infracțiunii, rolul și comportamentul inculpaților, atât la comiterea infracțiunii cât și după, de gradul de vinovăție al inculpaților, de suferințele psihice și fizice cauzate părților vătămate, acțiunile civile privind încasarea prejudiciului moral urmează a fi admise parțial, apreciind că sumele de câte 2000 lei cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul lui Palitu S. și Bradarschi M. și de câte 1000 lei cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul lui Arap S. și Gojin I., sunt echitabile în raport cu cele comise, cu suferințele psihice ale părților vătămate, ținând cont de circumstanțele cauzei.

Totodată, prejudiciu moral în mărime de 50.000 lei, solicitat de părțile vătămate este exagerat, deoarece suma încasată cu titlu de prejudiciu moral nu trebuie să fie una excesiv de mare, întru evitarea îmbogățirii fără justă cauză a părților vătămate.

Pe lângă aceasta, părțile vătămate Palitu S., Arap S. și Babii N. au solicitat încasarea cheltuielilor de asistență juridică, în mărime a câte 5000 lei, prezentând bonurile de plată a serviciilor de asistență juridică, eliberate de BAA „Genesis”, fiind reprezentați de avocatul Călin Bobeica, în baza contractelor de asistență juridică încheiate.

Avocatul Călin Bobeica a fost prezent și a reprezentat interesele părților vătămate în ședințele de judecată din 30.10.2017, care a fost amânată din motiv că nu s-a prezentat apărătorul inculpaților și apărătorul părților vătămate Gojin I. și Bradarschi M. și în ședința preliminară, în cadrul căreia s-au admis cererile inculpaților de examinare a cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, care, la fel, a fost amânată, ulterior, participând în ședința de judecată din 31.01.2018, la examinarea cauzei în fond. Prin urmare, a fost prezent în trei ședințe de judecată, din care două au fost lucrative și a întocmit și susținut acțiunile civile ale părților vătămate.

Deci, urmează a fi admise parțial cererile părților vătămate Palitu S., Arap S. și Babii N. cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, dispunând încasarea în mod solidar din contul inculpaților în beneficiul părților vătămate Palitu S., Arap S. și Babii N. a câte 2000 lei pentru fiecare, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

În același timp, părțile vătămate Gojin I. și Bradarschi M., deși au prezentat bonuri de plată ale cheltuielilor de asistență juridică, nu au solicitat încasarea acestora prin acțiunea civilă, motiv din care instanța, în limita cerințelor invocate, nu se va expune asupra acestor cheltuieli.

Totodată, potrivit art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Or, fiind stabilit că efectuarea expertizei medico-legale a fost dispusă de către organul de urmărire penală, în vederea administrării probatoriului și formulării învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizei judiciare, plățile pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat, și nu urmează a fi puse pe seama inculpaților, iar cererea acuzării cu privire la încasarea cheltuielilor în mărime de 1152 lei pentru întocmirea rapoartelor de expertiză medico-legală în folosul statului este neîntemeiată.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Ciocana, Anastasia Juravliova, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpaților.

Apelanta a invocat că potrivit art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Prin urmare, cheltuielile judiciare suportate de stat în cadrul cauzei penale urmează a fi încasate din contul inculpaților.

3.1. A declarat apel și avocatul Călin Bobeica, în numele părților vătămate Palitu S., Arap S. și Babii N., solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie aplicată inculpaților o pedeapsă privativă de libertate, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

Apelantul a indicat că inculpații l-au agresat fizic pe Palitu S., apoi și-au continuat acțiunile huliganice pe teritoriul pieței, având un comportament cu impact mai grav, lezând drepturile altor persoane, fiind necesar astfel a fi limitată libertatea inculpaților în scopul corijării, restabilirii echității sociale și reeducării lor. Mai mult, faptul că inculpatul Macar V. avea antecedente penale stinse, nu l-a determinat să se abțină de la comportamentul delictual.

Totodată, cuantumul prejudiciului moral acordat părților vătămate este inechitabil și nu duce la satisfacția acestora.

La fel, instanța de fond a dispus încasarea parțială a cheltuielilor de asistență juridică fără a-și argumenta soluția.

3.2. Avocatul Andrei Leșanu, la fel, a declarat apeluri, în numele părților vătămate Gojin I. și Bradarschi M., solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie încasat din contul inculpaților prejudiciul moral în mărime a câte 50.000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime a câte 4000 lei, pentru fiecare parte vătămată.

Apelantul a invocat că instanța de fond a dispus încasarea în beneficiul părților vătămate a unei sume prea mici în raport cu dimensiunea prejudiciului moral suportat or, inculpații, prin acțiunile lor prejudiciabile, le-au cauzat părților vătămate un prejudiciu fizic și moral enorm, condiționat de vătămările corporale suportate, efectele suportate și îngrijorarea pentru aceste efecte.

Mai mult, prejudiciile sunt mai grave și mai serioase când sunt suportate de către o femeie care nu a avut posibilitatea să se apere în fața agresiunilor huliganice ale inculpaților.

Or, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, precum și de gradul leziunilor corporale suportate de părțile vătămate, umilirea în public, este justificat prejudiciului moral de 50.000 lei pentru fiecare, cu încasarea din contul inculpaților a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4000 lei.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 septembrie 2018, apelul procurorului a fost respins ca nefondat.

Apelurile avocaților au fost admise, casată sentința parțial și pronunțată o nouă hotărâre.

Macar Valeriu a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

Macar Teodor a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

Macar Dumitru a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

De la Macar V., Macar D. și Macar T. s-a încasat în beneficiul lui Palitu S. prejudiciul moral, a câte 15.000 lei, de la fiecare și, în mod solidar, cheltuielile judiciare în mărime de 5000 lei.

De la Macar V., Macar D. și Macar T. s-a încasat în beneficiul lui Arap S. prejudiciul moral, a câte 10.000 lei, de la fiecare și, în mod solidar, cheltuielile judiciare în mărime de 5000 lei.

De la Macar V., Macar D. și Macar T. s-a încasat în beneficiul lui Babii N. prejudiciul moral, a câte 5000 lei, de la fiecare și, în mod solidar, cheltuielile judiciare în mărime de 5000 lei.

De la Macar V., Macar D. și Macar T. s-a încasat în beneficiul lui Bradarschi M. prejudiciul moral, a câte 15.000 lei, de la fiecare și, în mod solidar, cheltuielile judiciare în mărime de 4000 lei.

De la Macar V., Macar D. și Macar T. s-a încasat în beneficiul lui Gojin I. prejudiciul moral, a câte 10.000 lei, de la fiecare și, în mod solidar, cheltuielile judiciare în mărime de 4000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că prejudiciul moral nu poate fi încasat în mod solidar.

Totodată, prejudiciul moral în mărime de 50.000 lei, solicitat de părțile vătămate, este unul exagerat.

Astfel, dauna morală se exprimă prin faptul că părțile au suportat mari suferințe morale și dureri fizice, în urma prejudiciului cauzat prin infracțiune de către inculpați, exprimate prin vătămări corporale, aflându-se la tratament.

La fel, din contul inculpaților, urmează a fi încasate, în mod solidar, în beneficiul părților vătămate Palitu S., Arap S. și Babii N. cheltuielile de asistență juridică în mărime a câte 5000 lei pentru fiecare, potrivit contractelor de asistență juridică încheiate cu avocatul Călin Bobeica.

Au fost probate și cheltuielile de asistență juridică suportate de părțile vătămate Bradarschi M. și Gojin I., în beneficiul acestora urmând a fi încasate cheltuielile în mărime a câte 4000 lei, pentru fiecare, potrivit contractelor de asistență juridică cu avocatul Andrei Leșan.

În același timp, la stabilirea pedepsei, instanța de fond a ignorat prevederile art. 75 Cod penal, ce ține de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate, asupra corectării și reeducării vinovatului și le-a numit o pedeapsă prea blândă în raport cu fapta săvârșită de inculpați.

Or, infracțiunea incriminată inculpaților atentează la relațiile sociale cu privire la ordinea publică, având un pericol deosebit pentru societate, iar *faptul că Macar V. și Macar T. în cadrul examinării cauzei în instanța de apel nu s-au prezentat, sustrăgându-se de la ședințele de judecată, va influența la stabilirea pedepsei inculpaților Macar V., Macar T. și Macar D.*

Prin urmare, pedeapsa cu amendă aplicată inculpaților, este insuficientă pentru corectarea lor, iar, reieșind din scopul pedepsei penale - restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane - faptul că în privința acestora a fost aplicată o pedeapsă blândă, poate doar să încurajeze comiterea pe viitor a altor infracțiuni, reeducarea acestora fiind posibilă doar cu aplicarea pedepsei cu închisoare.

Totodată, art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (în vigoare până la 09.02.2018), prevedea expres că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

5. Avocatul Cauș Miroslav a declarat recurs ordinar, în numele inculpaților, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că pedeapsa cu închisoare, aplicată de instanța de apel, este prea aspră.

Or, amenda aplicată în conformitate cu prescripțiile art. 364¹ Cod de procedură penală, va atinge scopul restabilirii echității sociale, corectarea

inculpaților, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestora, cât și a altor persoane.

Astfel, inculpații au recunoscut vina și au manifestat căință sinceră, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, Macar D. și Macar T. anterior nu au fost judecați, iar Macar V. a fost judecat anterior, având antecedente penale stinse, precum și nu au fost constatate circumstanțe atenuante și agravante.

În același timp, în situația unei fapte penale care generează răspunderea civilă delictuală a făptuitorilor, aceștia sunt obligați solidar față de victime, după cum a apreciat instanța de fond.

Este corectă și soluția primei instanțe în partea dispunerii încasării în mod solidar din contul inculpaților a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, potrivit art. 219, 220 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a încasat câte 15.000 lei, 10.000 lei și 5000 lei de la fiecare inculpat contrar regulii solidarității debitorilor în cazul răspunderii civile delictuale.

Pe lângă aceasta, suma prejudiciului moral încasată de instanța de apel în beneficiul părților vătămate este excesivă în raport cu suferințele cauzate, cuantumul total încasat constituind 165.000 lei.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit face următoarele concluzii.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Conform art. 7, 61 alin. (2), 75 alin. (1) și (2) Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată

ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată. Conform art. 394 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată să motiveze în partea descriptivă a hotărârii stabilirea pedepsei cu închisoare, dacă sancțiunea legii penale prevede și alte categorii de pedepse.

Totodată, conform jurisprudenței naționale, în conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Concluzia instanței cu privire la aplicarea unei pedepse mai aspre urmează a fi motivată (*pct. 4. din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție, nr. 8 din 11.11.2013, Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*).

Aceste prescripții legale nu au fost respectate de instanța de apel, deoarece, potrivit părții descriptive a deciziei, la aplicarea pedepsei inculpaților (*pct. 4. din decizie*) nu a argumentat caracterul excepțional al aplicării pedepsei cu închisoarea în raport cu prescripțiile art. 75 Cod penal, în situația în care art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal prevede pedepse alternative - amendă în mărime de la 750 la 1350 unități convenționale sau închisoare de până la 5 ani.

Or, argumentul sumar al instanței de apel, pentru aplicarea pedepsei închisorii față de inculpați, că: „... *faptul că Macar V. și Macar T. în cadrul examinării cauzei în instanța de apel nu s-au prezentat, sustrăgându-se de la ședințele de judecată, va influența la stabilirea pedepsei inculpaților Macar V., Macar T. și Macar D.*”, nu corespunde exigențelor legale de individualizare a pedepsei penale enunțate supra.

Împrejurările enunțate relevă că decizia contestată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția de modificare a pedepsei, în sensul agravării ei, că instanța de apel le-a aplicat acestora o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale, aplicând nejustificat și inechitabil față de inculpați pedeapsa cu închisoare, în raport cu situația de fapt existentă la data condamnării lor, inadecvat și disproporțional în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite și a scopului pedepsei penale - restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane, adică a admis greșit apelurile declarate în mod în latura stabilirii pedepsei.

Totodată, din conținutul părții descriptive a sentinței se observă că instanța de fond a soluționat chestiunile privind individualizarea pedepsei aplicate inculpaților

în strictă conformitate cu prescripțiile de drept formal și material. Pedepșa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată condamnaților în limitele prevăzute de lege, luându-se în considerare gravitatea infracțiunii săvârșite, personalitatea inculpaților, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lor, că aceștia au comis o infracțiune mai puțin gravă, au recunoscut vina și s-au căit sincer, solicitând judecarea cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, sunt caracterizați pozitiv, lipsesc circumstanțe agravante, concluzionând întemeiat și echitabil că corectarea și reeducarea lor este posibilă cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă, în limitele sancțiunii normei imputate (*pct. 1., 2. din decizie*).

În al doilea rând, conform art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte. ***Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată*** în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. ***Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată***, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Astfel, mărimea prejudiciului moral încasat de către instanța de apel de la inculpați, este exagerat, inequitabil și neproportional gravității faptei săvârșite, raportat la suferințele fizice (*vătămări ușoare și neînsemnate*) și psihice cauzate părților vătămate.

Respectiv, ținând cont de criteriul echității, potrivit cărui indemnizația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victime, de la inculpații Macar V., Macar D. și Macar T. urmează a fi încasat prejudiciul moral în beneficiul părților vătămate - Palitu S. în mărime a câte 2000 lei, de la fiecare, Bradarschi M. în sumă a câte 2000 lei, de la fiecare, Arap S. în mărime a câte 1000 lei, de la fiecare, Gojin I. în sumă a câte 1000 lei, de la fiecare, și Babii N. în mărime a câte 1000 lei, de la fiecare.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța admite recursul, casează, parțial hotărârea atacată, rejudgecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

În temeiul împrejurărilor enunțate, se impune admiterea recursului, casarea parțială a hotărârii contestate, cu rejudgecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri în aspectul enunțat supra.

În rest, decizia contestată urmează a fi menținută.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Cauș Miroslav, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 septembrie 2018, în privința inculpaților Macar Valeriu XXXX, Macar Dumitru XXXX și Macar Teodor XXXX, în partea pedepsei penale și încasării prejudiciului moral, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre în partea vizată.

Menține sentința Judecătoriei Chișinău din 22 februarie 2018, potrivit cărei Macar Valeriu XXXX este condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 750 unități convenționale, ce constituie 37.500 lei, Macar Teodor XXXX este condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 700 unități convenționale, ce constituie 35.000 lei și Macar Dumitru XXXX este condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 700 unități convenționale, ce constituie 35.000 lei.

De la inculpații Macar Valeriu XXXX, Macar Dumitru XXXX și Macar Teodor XXXX se încasează prejudiciul moral în beneficiul părții vătămate Palitu Silviu în mărime de a câte 2000 lei, de la fiecare.

De la inculpații Macar Valeriu XXXX, Macar Dumitru XXXX și Macar Teodor XXXX se încasează prejudiciul moral în beneficiul părții vătămate Bradarschi Margareta în mărime de a câte 2000 lei, de la fiecare.

De la inculpații Macar Valeriu XXXX, Macar Dumitru XXXX și Macar Teodor XXXX se încasează prejudiciul moral în beneficiul părții vătămate Arap Sandu în mărime de a câte 1000 lei, de la fiecare.

De la inculpații Macar Valeriu XXXX, Macar Dumitru XXXX și Macar Teodor XXXX se încasează prejudiciul moral în beneficiul părții vătămate Gojin Igor în mărime de a câte 1000 lei, de la fiecare.

De la inculpații Macar Valeriu XXXX, Macar Dumitru XXXX și Macar Teodor XXXX se încasează prejudiciul moral în beneficiul părții vătămate Babii Nicolai în mărime de a câte 1000 lei, de la fiecare.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 04 septembrie 2018 se menține.
Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 februarie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Victor Burduh